Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2227/23
30.8.2023. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца Оператора дистрибутивног система ЕПС "Дистрибуција" д.о.о. Београд ЕД "Електроморава Смедерево" из Смедерева, ул. Шалиначка бр. 60, раније Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије "Центар" д.о.о. Крагујевац - ЕД "Електроморава" Смедерево, ул. Шалиначка бр. 60, чији је пуномоћник Иван Михаиловић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, запослен код тужиоца, против туженог АА из ..., ул. ..., чији је пуномоћник Сњежана Д. Пећанац, адвокат из Смедерева, ул. Омладинска бр. 2, ради дуга, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 513/18 од 13.3.2018. године, у седници већа одржаној дана 30.8.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог АА из Смедерева и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 513/18 од 13.3.2018. године, у ставу првом и трећем изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба туженог АА из Смедерева, изјављена против одлуке садржане у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Смедереву П 513/18 од 13.3.2018. године, **као недозвољена.**

О б р а з л о ж е њ е

Изреком побијане пресуде Основног суда у Смедереву П 513/18 од 13.3.2018. године, у ставу првом, делимично се одржава на снази закључак извршитеља Иване Жугић из Крагујевца И Ивк 3850/13 од 7.3.2014. године, у делу којим је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга за испоручену електричну енергију закључно са

30.11.2013. године исплати износ од 139.393,11 динара и законску затезну камату на износ од 123.237,67 динара, почев од 25.12.2013. године, као дана подношења предлога за извршење до исплате, као и трошкове извршења у износу од 11.443,805 динара, све у року од 15 дана од дана достављања пресуде. Ставом другим изреке, укинут је закључак извршитеља Иване Жугић из Крагујевца И Ивк 3850/13 од 7.3.2014. године у делу у коме је обавезан тужени да тужиоцу на име главног дуга плати износ преко досуђених 123.237,67 динара, до траженог износа од 1.101.935,86 динара, са траженом каматом и на име трошкова извршења преко износа од 11.443,805 динара, до износа од 90.464,26 динара и у том делу тужбени захтев је одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је у целости, из свих законских разлога.

Према чињеничним наводима тужбе и стању у списима, тужилац је поднео предлог за извршење дана 25.12.2013. године, наводећи да тужени није измирио дуг за утрошену електричну енергију, за потребе домаћинства, за период од 1.12.2012. године до 30.11.2013. године, а који дуг на дан 30.11.2013. године износи 1.101.935,86 динара. Пре подношења предлога за извршење, тужилац је туженом упутио опомену пред обуставу испоруке електричне енергије и утужење, дана 9.12.2013. године, коју је тужени примио дана 13.12.2013. године и позвао га је да дуговање измири у року од 5 дана од дана пријема опомене. Закључком о извршењу извршитеља Иване Жугић од 7.3.2014. године, наложено је туженом, као извршном дужнику, да у року од 8 дана од дана пријема закључка исплати извршном повериоцу на име доспелих потраживања за испоручену електричну енергију на име главног дуга износ од 1.101.935,86 динара, са законском затезном каматом почев од 1.12.2013. године, па до коначне исплате, трошкове повериоца на име предујма у износу од 18.131,62 динара и накнаду за рад извршитеља у износу од 72.332,64 динара, под претњом одређивања извршења на целокупној имовини извршног дужника, ради наплате наведеног новчаног потраживања повериоца. Против наведеног закључка извршни дужник, овде тужени, је благовремено изјавио приговор, који је усвојен решењем Основног суда у Крагујевцу Ипв Ивк 170/14 од 1.4.2014. године, те је стављен ван снаге Закључак о извршењу извршитеља Иване Жугић И Ивк 3850/13 од 7.3.2014. године, укинуте су све спроведене радње и одређено је да ће се поступак наставити као поводом приговора против решења о издатом платном налогу, пред парничним одељењем Основног суда у Смедереву. Ради утврђења висине дуга туженог према тужиоцу, изведен је доказ економско-финансијским вештачењем, преко судског вештака Радомира Урошевића из чијег налаза и мишљења је утврђено да тужени до 30.11.2013. године дугује тужиоцу износ од 1.101.935,86 динара, а да стање дуга туженог према тужиоцу за период од 25.12.2012. године до 30.11.2013. године износи 139.393,11 динара. Од наведеног износа, главни дуг је 123.237,67 динара, а на обрачунату, а неплаћену камату, методом простог интересног рачуна, односи се износ од 16.155,44 динара. Тужени је у периоду од годину дана пре подношења предлога за извршење имао уплате дуга тужиоцу и то 29.12.2012. године у износу од 2.000,00 динара, 13.02.2013. године у износу од 3.000,00 динара, 15.03.2013. године у износу од 3.000,00 динара, 13.05.2013. године у износу од 2.000,00 динара, 26.6.2013. године у износу од 3.500,00 динара и 5.8.2013. године у износу од 3.000,00 динара, на којим уплатама није назначено на који се рачун или период односе. У допунском налазу и мишљењу од 31.5.2017. године и приликом

саслушања на главној расправи, судски вештак Радомир Урошевић је извршио увид у картице потрошача тужиоца и у датом налазу навео да за период од 1.12.2003. године до 30.11.2013. године, нема периода годину дана од најраније уплате која нема ниједну уплату уназад годину дана од те уплате.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 378 став 1 тачка 1 Закона о облигационим односима, као и применом одредбе члана 360 став 1 истог Закона, закључио да је тужиочево потраживање у овој правној ствари основано за износ од 139.393,11 динара (износ дуга за последњих годину дана, рачунајући у односу на дан подношења предлога за извршење), од чега је износ главног дуга 123.237,67 динара, док је обрачуната неплаћена камата, методом простог интересног рачуна 16.155,44 динара, па је за наведени износ одржао на снази закључак извршитеља Иване Жугић из Крагујевца И Ивк 3850/13 од 7.3.2014. године, а у преосталом делу, преко досуђеног па до траженог износа, наведени Закључак је укинуо и тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован, осим у делу у коме је Закључком одлучено о трошковима извршног поступка. Првостепени суд је приликом одлучивања имао у виду чињеницу да је тужени у периоду годину дана пре подношења тужбе имао уплате дуга тужиоцу, на којима није назначено на који се рачун и на који период уплате односе, због чега је закључио да су тако вршеним уплатама затварана најранија потраживања, редоследом доспелости обавеза за испуњење, сходно одредби члана 312 став 1 и став 2 Закона о облигационим односима, будући да нема изјаве туженог о урачунавању дуга. Првостепени суд је оценио да уплатама дуга које је тужени вршио тужиоцу није дошло до прекида застарелости потраживања, јер тужени није признао целокупан дуг из спорног периода, већ само део тог дуга у износу који је исплатио тужиоцу. Ово из разлога што до прекида застарелости, по оцени првостепеног суда, може да дође у ситуацији када рок застарелости није протекао, па поверилац или дужник одређеним радњама могу прекинути рок тока застарелости и тада рок застарелости почиње да тече изнова. Последица плаћања застареле обавезе, по оцени првостепеног суда, огледа се у томе што дужник који испуни ту обавезу не може да захтева враћање датог сходно члану 213 Закона о облигационим односима, јер наступањем застарелости потраживања обавеза дужника не престаје, већ постаје натурална, али престаје повериочево право да захтева испуњење обавезе. Како је потраживање тужиоца у време вршења уплата од стране туженог већ било застарело, те како тужени није назначавао за које периоде врши плаћање, то су по оцени првостепеног суда плаћања која је вршио тужени представљала измирење обавезе која је прва настала, односно најстарије обавезе.

Првостепени суд је делимично одржао на снази Закључак извршитеља И Ивк 3850/13 од 7.3.2014. године и то у делу досуђених трошкова извршења, за износ од 11.443,805 динара, сходно одредби члана 153 став 2 Закона о парничном поступку, ценећи успех странака у спору, те чињеницу да је тужилац успео у спору са 12,65%.

По оцени Апелационог суда, правилан је закључак првостепеног суда да тужилац има право на исплату дуга на име испоручене електричне енергије, који је настао у периоду од годину дана пре подношења предлога за извршење. За своју одлуку првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге, које, као правилне, прихвата и овај суд као другостепени, па пресуду посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 ЗПП-а.

Неосновано жалбом тужени оспорава чињенично стање и указује на погрешну примену материјалног права, с обзиром на то да се предметно потраживање односи на накнаду за испоручену електричну енергију за потребе домаћинства, за коју је прописан рок застарелости од годину дана, те је правилан закључак првостепеног суда да је тужени дужан да тужиоцу исплати дуг за испоручену електричну енергију у периоду од годину дана пре подношења предлога за извршење, а сходно одредбама чл. 213. и 378. став 1. Закона о облигационим односима.

Наиме, првостепени суд је правилно применио одредбе материјалног права садржаног у Закону о облигационим односима - ЗОО које се односе на застарелост потраживања. С обзиром на то да је предлог поднет дана 25.12.2013. године, првостепени суд је правилно пошао од одредбе чл. 378 став 1 тачка 1 ЗОО којим је прописан једногодишњи рок застарелости за потраживање накнаде за испоручену електричну енергију и 360. истог закона, којим је прописано да застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе (став 1) и да застарелост наступа када протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе (став 2), те правилно закључио да је застарело потраживање тужиоца за период пре 25.12.2012. године.

Такође, и висина дуга туженог на име утрошене електричне енергије за период од 25.12.2012. године до 30.11.2013. године, правилно је обрачуната економско-финансијским вештачењем, од стране судског вештака Радомира Урошевића, из чијег налаза и мишљења је утврђено да стање дуга туженог према тужиоцу за наведени период износи 139.393,11 динара, од чега главни дуг износи 123.237,67 динара, а неплаћена камата, обрачуната методом простог интересног рачуна, износи 16.155,44 динара.

Првостепени суд је правилно применио материјално право и када је тужиоцу на износ главног дуга досудио законску затезну камату почев од дана 25.12.2013. године, као дана подношења предлога за извршење. Ово из разлога што је тужени доспео у доцњу протеком рока од 5 дана од дана пријема опомене од 9.12.2013. године, коју је примио дана 13.12.2013. године, па је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на износ главног дуга почев од 25.12.2013. године, као дана подношења предлога за извршење, повољнији за туженог и основан сходно одредбама чл. 324. став 2. у вези са чл. 277. став 1. Закона о облигационим односима.

Исправно је првостепени суд поступио и у погледу обрачуна трошкова извршног поступка, тако што их је признао тужиоцу сразмерно успеху у спору.

Супротно жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд поступио када је одредио да свака странка сноси своје трошкове поступка, имајући у виду делимичан успех парничних странака у спору.

Наиме, одредбом члана 153 став 2 ЗПП-а прописано је да ако странка делимично успе у парници, суд може, с обзиром на постигнути успех, да одреди да свака странка сноси своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмеран део трошкова.

У конкретном случају, тужилац је делимично успео у спору, те би, по налажењу Апелационог суда, имао право на накнаду сразмерног дела трошкова који су били потребни и нужни ради остваривања његових права. Међутим, како је само тужени изјавио жалбу, а одлука да свака странка сноси своје трошкове је повољнија за жалиоца, то је иста потврђена, имајући у виду да одлука по жалби, у смислу одредбе чл. 395. ЗПП, не може бити преиначена на штету стране која је изјавила жалбу.

У погледу става другог изреке првостепене пресуде, суд је одбацио жалбу туженог као недозвољену, у смислу одредбе чл.389 став 1 у вези са одредбом чл.387 став 1 тачка 1 Закона о парничном поступку, и одлучио као у ставу другом изреке ове одлуке ,имајући у виду да тужени нема правни интерес за подношење жалбе у делу у коме је суд одбио тужбени захтев и укинуо решење о извршењу за износ у коме тужилац није успео у спору.

На основу изложеног, како се наводима жалбе законитост и правилност побијане пресуде не доводи у сумњу, Апелациони суд у Београду је одбио жалбу туженог, као неосновану, и на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку и члана 401 тачка 2 истог Закона потврдио првостепену пресуду и донео одлуку као у ставу првом изреке пресуде.

Председник већа-судија
Весна Џелетовић Цуцић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић